

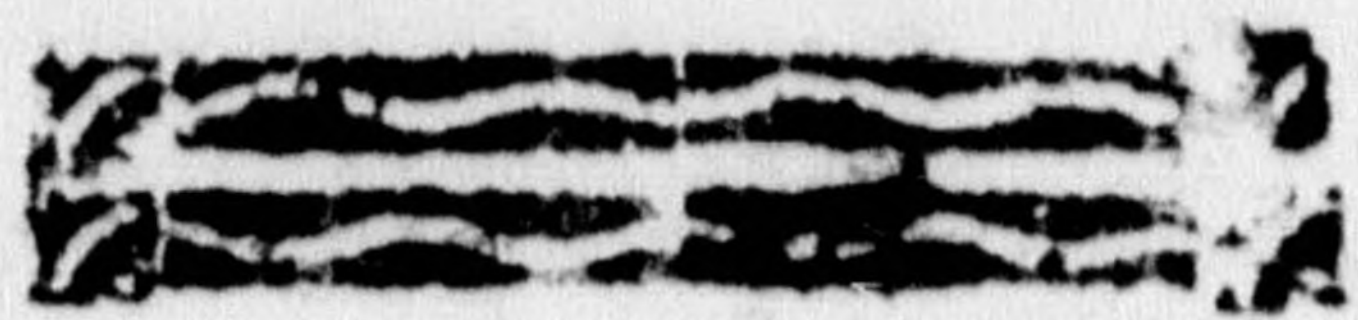

A' ROMAI TSASZARI ES AP. KIRALYI FELSEG
NEK KEGYELMES ENGEDELMÉVEL.

Indult BÉTSBŐL Szeredán 11. Novemberben 1789.

A' Táborozó Határ-szélekről.

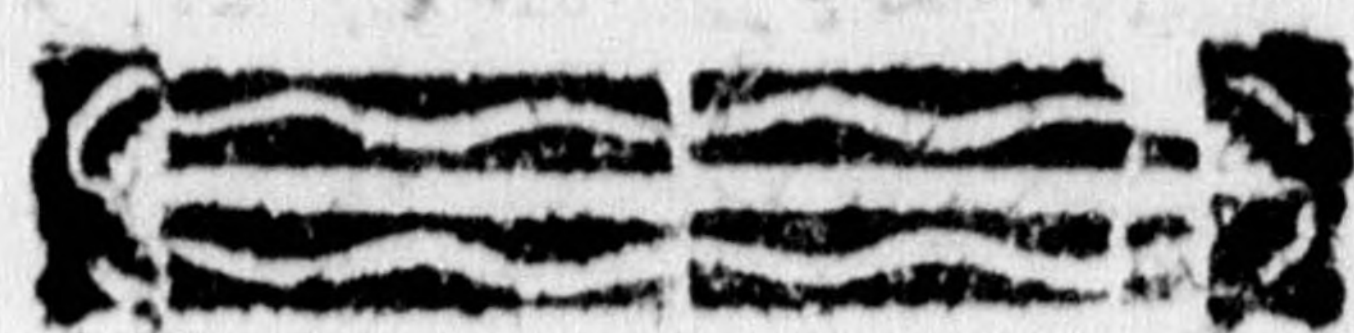
Oktobernek 29-dikén azt írják Zemlinből, hogy éppen ezen napon indula-meg Ferentz fő Herceg Ó-Orsovához, hova F. M. B. Laudon már tegnap el-indult vala. — Belgrádban megszűnés nélkül dolgoznak, hogy az egész várat és várost menél hamarébb lakhatová tehessék. Ki-hirdettetett, hogy a' ki Belgrádban 50 ezrendő vagy több alatt is házat birt, a' jövő ezrendőben Aprilisnek végéig jelentse magát ez-eránt. Már sok Familiák vizsgálta kapták és valósággal meg-is szállották itten hajdoni örökségeket. — Belgrádban csak 5 Batalion

gyalogság maradott, kiknek Komondóját Fegyver-tármester Gróf *Browné* tette egy ideig kezéhez. A többi gyalog Batalionak Okt. 27-dikén Belgrádból *Zemlinbe* költöztenek által, hogy innen fellyebb jöjjenek téli-szállásra; a' minthogy a' M. Gránátérok megint Pestig és Budáig fognak fel-jöni. — Feld-marsal *Laudon* következő tulajdon irásával közönte-meg a' Budaiaknak Tábora eránt-való szí-velségekét:

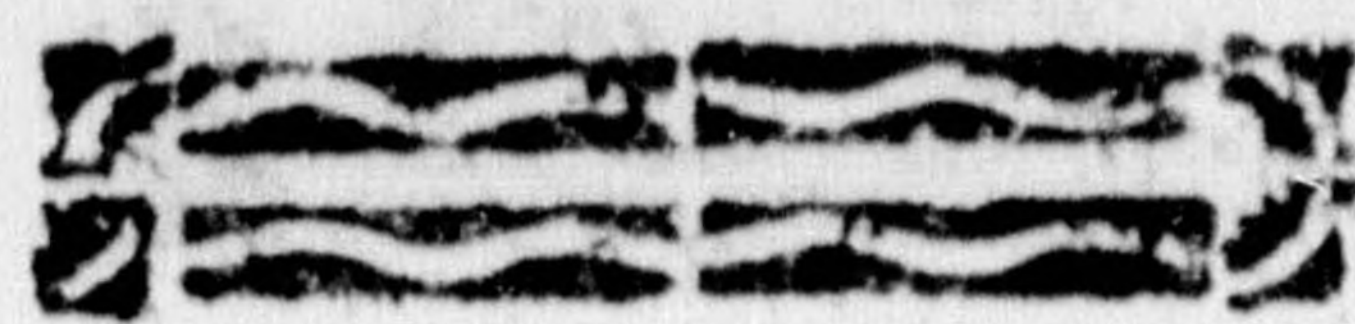
„Azon 1000 akó borból álló ajándék, mellyet Buda városa a' Belgrádot meg-vett Tábornak ajándékozott, világos bizonyysága annak, melly nagyra tudja ezen város a' katonákat és azoknak szolgál-jatjokat betsülneni. Én ezen ajándékot, az egész Tábornak nevében köszönettel vészem, és kérem a' Nemes városi Tanátsot és Polgárságot, hogy az én személlyes köszönetemről és tiszteletemről is győzet-tel-sék-meg.“ Belgrád 27. Okt. 1789. *Laudon*.

Szemendria. 28. Okt. „Ezen Városnak erőssége áll egy más-fél ölnyi kemény kö-falból és a' Du-na-felől 24 tornyokból, vagy bástyákból. A' vár-fokán, és a' Tornyokban sok zsák termés köveket találánk, mellyeket a' Törökök kétttségkivül azért hordottanak vala ide, hogy a' miéinket kövel közöntsék; de a' Belgrádiaknak sorfak ezeket-is előbb arra gyözék, hogy Kapitulájjanak, hogy sem ezeknek hasznát vegyék. — Tegnap, a' *Szent Ferentz* szerzetéből való Atya *Brotsko Gergély*, ki született Budai fi, és a' *Mihályevits Szabad-fergéné*l Tábori Káplán, egy emlékeztető arany pénzt kapá-itten ő Felségétől, az ő Felsége mely-képével, mel-

lyet Gen. Ottó maga függeszté mellé. Az oka, mellyért ezt *Brotškó* Atya nyerte ez: „Midőn ezen Szabad-sereg a' Török földjén Sept. 11. egy érdön keresztül Belgrád-felé utazna, 400 Törökökre botlik, és azokkal tsatába elegyedik. A' meg-nevezett Atya az *Avántgárdával* vala, és leg-első vala, ki a' Húszokkal és Jágerekkel a' maga Piftollyát az ellenségre lötte, és mind addig jelen vólt a' tsatában, mig a' Törökök, kik a' miéinknek útjokat akarják vala el-zárni, el-nem kergettetének. Ennekutánna, midőn a' Komendáns azon gondolkozék, hogy F. M. L. Hertz. *Valdeknek*, ki még a' maga Sergevel Szérim felől vala, mi-módon tehetne tudóstíást, rá-vezzi magát Páter *Brotškó* egyes egyedül, hogy Paripájával a' Száván által-ufzson. El-is megy szereztsésen a' partig; ott belé-ugrott a' vízbe, és a' Tudóstíást által-adá a' Hertzegnek, melyre következő étzaka *Valdek* által-ment. Azt beszélik ezen Tábori Káplány Urról, hogy a' maga Papi-kötelefségét-is különös szorgalmatofsággal és buzgósággal viszi véghez; Magyarúl, Németül, Totúl és Illyriául tökéletesen tud beszélni; a' Görög-vallású Tisztekkal és köz-emberekkel szép edgyefségben él, a' katonákat bátorságra és álhatatofságra öztönezi, és maga is a' tsatában ezek előtt meg-rettenthetetlenül elől mégyen.

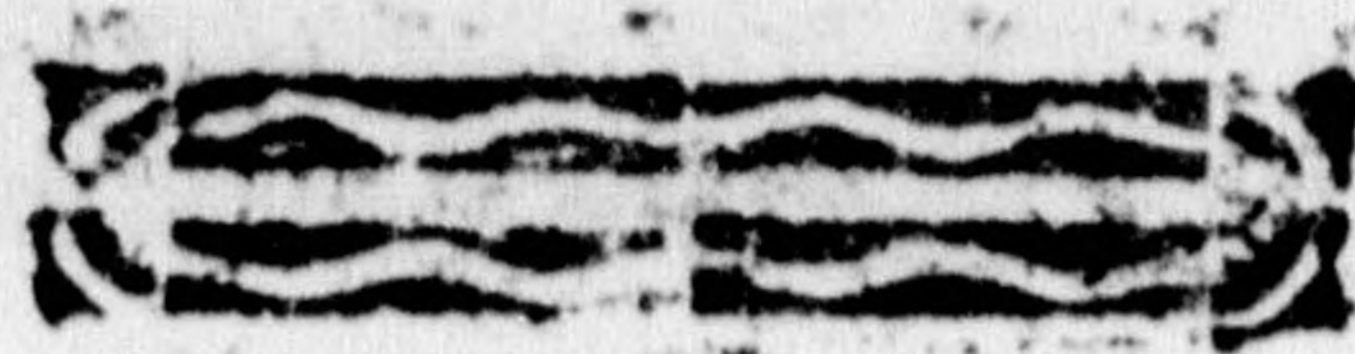
Gaudium est miseris socios habuisse malorum!
Senki is Belgrádnak el-veztésén ugy nem örül a' Hóld alatt, mint a' *Berbirből* el-szaladott Törökök. Ezek eddig a' *Bányalukaiaktól* a' leg-keservefebb tsúfalódást, kéntelenítették ki-állani azért, hogy

Berbirből el-szaladtanak, és fa-nyelű Legényeknek, tejes-kalánoknak nevezik vala őket; most azt mondják a' *Berbiriek*: *Ládd!* a' *Belgrádiak* nem álhattak ellent *Laudonnak!* hogy álhattunk volna mi? 's hogy fogtak ti-is ellent állani? — Ugyan azon Levélben Ó-Grádiskából Okt. 26. az iratik, hogy azok az 1500 Törökök, kik ez-előtt egynéhány nappal a' *Podraznitzai* Táborból a' száraz szélek-felé ki-mozdultak, még vissza nem érkeztenek a' Táborba, és semmit sem-is hallunk felölleik, hól vagynak, vagy mihez fogtanak legyen. Azokhoz a' 9000-ből álló *Boszniai* Törökökhez, kik a' *Travniki* Basa alatt *Podraznitzánál*, nem messze *Bányalukához*, Táborban valának szálva, a' hires *Skutari* Basa-is 24-ezerből álló Sergével meg-érkezett, mely tábor már most e'-szerint 33-ezerből áll. Mi erről már bizonyos tudósítást vettünk; és ezen *Skutari* Basának meg-érkezése ő Felségének, és F. M. Báró *Laudonnak-is* leg-ottan tudtára adatott. — A' *Lembergi* Levelekben egy a' *Hertzeg Kóburg* Táborából Októberben érkezett Levél találtatik, melyben az' iratik: „*Bukoresthez* közelebb mennünk, meg-tilt minket minden hadi-rendtartás és okosság; mert így mi *Braila* várát, és az ezen Vár körül táborazó végzetlen sokoságú Török lovaságot a' hátunk megett hagynok; a' pedig hasznalóképpen veszedelmes volna, a' mi már-is nagyon meg-gyengült Táborunkat két részre osztani, hogy edgyik részével *Brailát* tartsuk bé-rekesztve, a' másikkal pedig Oláhországban bejebb mozdúljunk. A' H. *Hohenlohé* ide érkezése, ki minden órán váratik, majd meg-fogja talám

talám mutatni, mi tévősek fogunk lenni. A' mi Sergeink ugyan semmit olly szivesen nem ohajtanak, mint még egyszer a' Nagy Vezér Táborával szembe szállani; és midőn a' napokban azt hallanak, hogy a' Nagy Vezér, meg-rangyollott táborát megint gyűjtené öszve, az egész Táborunk örvend vala azon, hogy még a' harmadik gvözedelmi koszorut-is fejére tenni szerentséje fog lenni. A' Nagy Vezér, mind a' maga Tábora előtt, mind a' Diványnál annyira el-vesztette hitelét és betsületét, hogy már a' maga Tábora fenyegeti a' le-tétellel, és mi közüllünk egy sem kívánna ennek bőribe búvni. — Mivel H. *Potemkin* minden approbb Orosz hadi-tesleket magához húzott, *Repnin Oszakovhoz* indúlt, és *Szuvarov* az előbb vólt *Repnin* Sergit vezérli; melyre-nézve ezektől minden órán agy hireket várunk. — Bétsben, a' mint mi-is ezelőtt jelentettünk vala belölle valamit, az a' hir támodott vala, hogy H. *Kóburg* harmad izben a' Nagy Vezértől meg-verettetvén, sebet kapot vólna, és el-is fogottatott vólna; mely-hogy tsupa hazugság lett legyen bizonyitják azon 50 páltzák, mellyek az ezen hirt költött 2 Frantziáknak ülő-feleket a' napokban Bétsben mindenek' szemek' láttára meg-petsétlék. — Bétsben közönséges hir, és már közönséges Levelekben-is olvashatni ő Felségének azon kegyelmes Levelét, mellyet nem régiben minden táborazó Hadi-Vezérjeihez botsáttani méltoztatott; melynek veleje tsak ez: „Minthogy a' mi Vezéreink és Táboraink ebben az esztendőben, ennek kezdetétől fogva a' mái napig, az egész Világ előtt

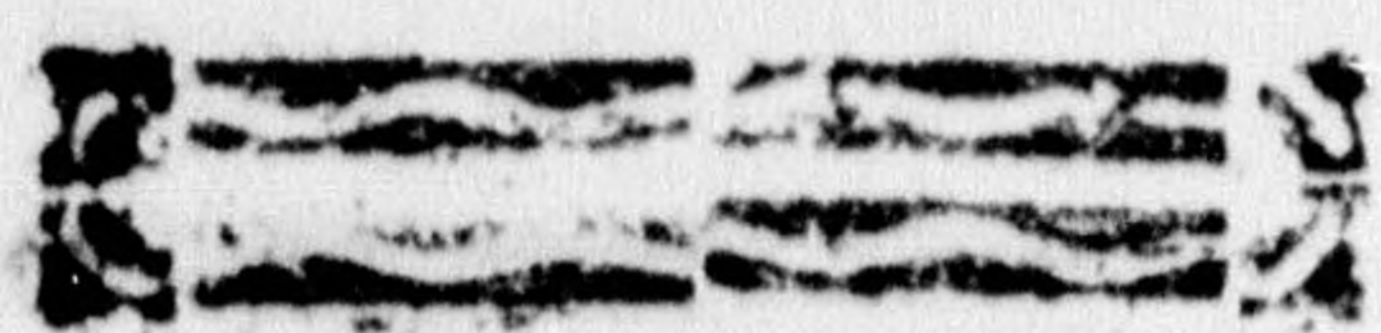
azt meg-mutatták, hogy a' mi Sergeink a' leg-jobb hadakazó sergek közzül valók; a' Hazának minden-felől, és minden alkalmatossággal olly nagy hasznára vitézkedtenek, tehát a' Vezér Urak a' leg-alkalmasabb és nyugadalmasabb Téli-szállást a' magok Sergeiknek tsinálják-ki, hogy a' sok győzedelmes tsatákban elbádgyadott nép tsendes és kellemetes téli-nyugodalmot nyerhessen magának. " Ezen Leveléből ő Felségének azt itéljük, hogy a' mi sergeink, az idő és alkalmatosság-szerint, még egynéhány alkalmas nyugadalmú helyeket az ellenség-től elfoglalván, téli nyugodalomra száll.

Egy emlékézetes történet, a' melyről a' napokban Belgrádból tudósittatánk. A' Belgrádi vólt Basa nem régiben ezen Levelet írja *Orsovából Loudonhoz* szóról szóra: „ Hatalmos Vezér! Tsászárodnak díze! Némely hűséges Törökjeim nálam panaszoltanak, hogy nékik 4 Afzszonyaik hibázna, kik a' mi eljövételünkkor minnyájon életben valának; melyből ők ugy vélekednek, hogy ezen Afzszonyok a' Várban maradtak között találtathatok vólnának. Mint hogy az nékem első kötelességem ezeknek panaszzaikat meg-halगतni, kérlek tégedet, hogy ezeket botsásd-vizsza. " Ezen Levelet vévén a' Feldmarsal leg-ottan kerestetni kezdi a' Török Afzszonyokat, és végre a' Húszárok *Logerében* meg-találtatának; hól midőn rájuk akadtanak vólna, a' *Profusz* lábai előtt földre borulának kérelemmel, és minden esedezéseket arra fordítják vala, hogy a' Húszárok' Táborába meg-maradhassanak; de a' Feldmarsal leg-ottan parantsola, hogy a' Belgrádban hátra-maradott Török *Comissáriusoknak* leg-ottan,

tan, erga *recepisse*, kezekbe adásának, kik az *Orsovai* Basát tudósítsák a' dologról. — Azok az emberek, kik Belgrádot egészen meg-visgálták azt erősítik, hogy ennek falai 6 hetek alatt szinte ollyon állapotban lesznek, ha a' dolog ugy foly, mint most, mint ennekélötte völt; de a' többi épületek, mig az előbbeni állapotra jutnak, idő telik addig. — Az itt maradott Török *Comissariusok*, a' mi Tisztjeinknek jóvállásokra, a' Törököktöl Belgrádban hagyatott árus portékáknak 's más dolgoknak eladattatások végett egy Kotyavetyét tartottanak, melyre a' Zemlini 's más körül-belöl lévő lakásokat rá hívám, az itt lévő Kereskedők igen óltson jutattanak némely portékákhoz, és ezek közzül némelyik most nagy Kapitálisra tézzen szert. — *Laudon* a' Serviában nyert Erdőkben 40-ezer öl tűzifát vágat; kéttség kívül Taborának némely részét Serviában jó meleg szállásón akarja teleltetni. Okt. 20-dikán már el-indúltanak vala a' napzámások az *Orsova* körül való munkára, és már az idevaló Komendánstól fel-is kéretett a' vár. Minthogy ezen várnak meg-vétele a' jövő esztendőbéli táborozásra igen hasznos, tehát a' mondatik, hogy a' mi seregünk meg-határozták völna magokban, mint az Oroszok tselekedtek *Otzakovval*, hogy a' télen magokat *Orsova* alatt földbe ássák, és addig ne mozduljanak, mig *Orsovát* meg-nem veszik. — Belgrádban 30-ezer mázsa *Tzvibakat* adtanak ingyen azoknak Sertés-hizlálásra kik meg-jelentenek. — Okt. 20-dikán 's azután-is egynéhányszor nagyon megvala oda-le a' Duna áradva; be jól esett, hogy

már

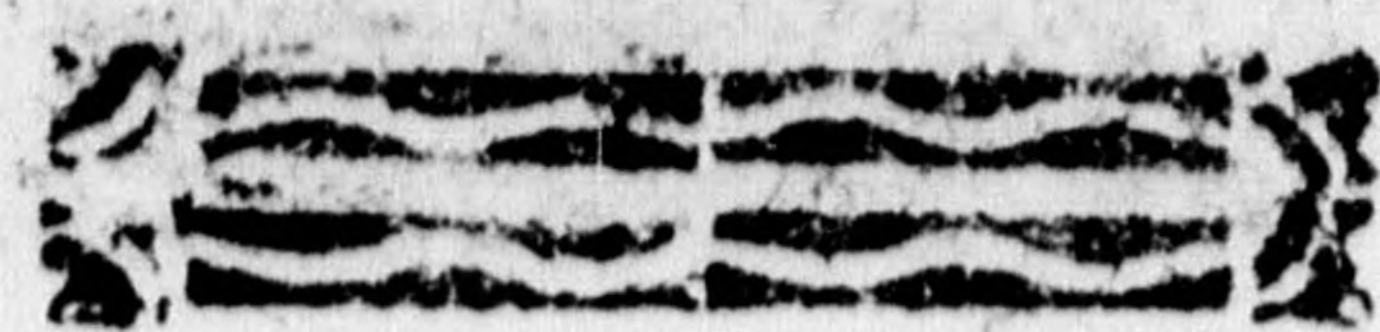

már az előtt Belgrád a' kezünknel vala. — *Orsova* eddig el-érte bizonyoson a' hamvas-szeredát, mert már Okt. 18-dikán meg-érkezett vala Temesvárra a' *Staféta* az ágyus Komendánsához azon parantsolattal, hogy 1200 bombit, és 84 mázsa port leg-ottan Szuppánek felé indítsan, a' honnan Orsovához vitetik. Az *Orsovaiak* már el-kezdettek vala a' lödezést, midön a' miénk még 3 mért-földnyire valának töllek. — Meg-jegyzésre méltó; az *Orsovai Basának* leg-kedvesebb szeretője egy *Grátzi Leány*; a' *Belgrádi Basának* pedig egy született Bétsi Leány vala. A' Szúltánnak *Szélimnek* leg-kedvesebb ágyasa született *Frantzia*, ki *Szélimnél* mindent véghez vihet. Ne tsudáljuk hát, hogy a' Török aszszonyok a' Húszárok *Logerjében* maradtak. — Már Oktob. 22-dikén a' leg-nagyobb ágyuk is *Orsova* alatt völtanak, azért minden órán várjuk a' Tudósítást ennek meg vételéről. — *Ferentz Fő Hertzeg* Belgrád alatt, a' várnak ostromáról minden nap egy Levelet küldött vala ő Felségének, melyben tsak leg-kisebb ostromi munka vagy történet igazán meg-vala; valahol ezen irásában a' *Laudon* nevét emliti, mindenütt így ir rólla; az én öreg Atyám *Laudon*.

Külsőországi Tudósítások.

Frantzia-ország. „ Midön Oktob. 19-dikén Párisban, a' Fő-Püspök Palotáján az első Nemzeti-gyűlés tartaték, minden piatzokon és tágasabb útzákon parantsolatok olvasztatának-fel az iránt, hogy a' nép tsendesen maradjon, öfzve-tsoportozni ne mérzeljen, és a' Deputátusokat meg-betsülje; mert a'

Generál-Komendánsnak a' Királytól Rendelése va-
gyon az iránt, hogy az öfzve-tsoportozókat fegy-
veresek által széllyel-veresse: a' minthogy a' fő Püs-
pöki Palota környékén többen 10 ezer fegyveresek-
nél állanak vala, a' Városnak-is minden tizedjei-
ben a' fegyveres nép öfzve-vala gyűjtve, hogy az
első ágyu lövés jel-adásra ki-rukkolhasson. De
mind ezen előre tett rendelésekre nem vala szükség,
minthogy a' nép vesztegségben maradott, melyre töb-
bet teti mind ezen előre való vigyázásoknál az, hogy
a' Király az előtt-váló nap közönséges Polgár kön-
tösben minden pompa nélkül gyalog, tsak egy pál-
tza I. vén kezében, és egyedül, Hertzeg *Liancourttól*
kifirtetvén, a' *Chaliot* nevű külső Városba ki-sétált,
ottan a' viz-emelő szerszámokat és az égésre való
vizi-puskákat, mellyek 30 ölnyire fel-lövik a' vizet,
meg nézegette: visszajövet az ugy nevezett Eliseu-
mi mezőn 3000 nemzeti-katonákat parádében rend-
ben állva talált, kiknek soraik között ment a' Ki-
rály: az öröm kiáltás: „Éljen a' Király! és a'
vig muzika az egész útban meg-nem szünt, ekkor
látván a' nép, a' Királynak hozzájuk való bizodal-
mát, hogy minden fegyveres kísérek nélkül közöt-
tök pompa nélkül jár, ugy annyira meg szerették
a' Királyt, hogy készek lettek volna mingyárt éle-
teket is érte fel-áldozni, és ez okozta nagy ré-
szént, hogy más nap tsendesen viselték magokat.
A' Király meg-ígérte a' népnek, hogy ezután min-
den Vasárnaponként a' Paradákat és a' tizedeknek
gyakorlásait meg fogja látogatni. A' Nemzeti-gyü-
lésben a' többek között ezen kérdés is fenn forgott,
hogy:

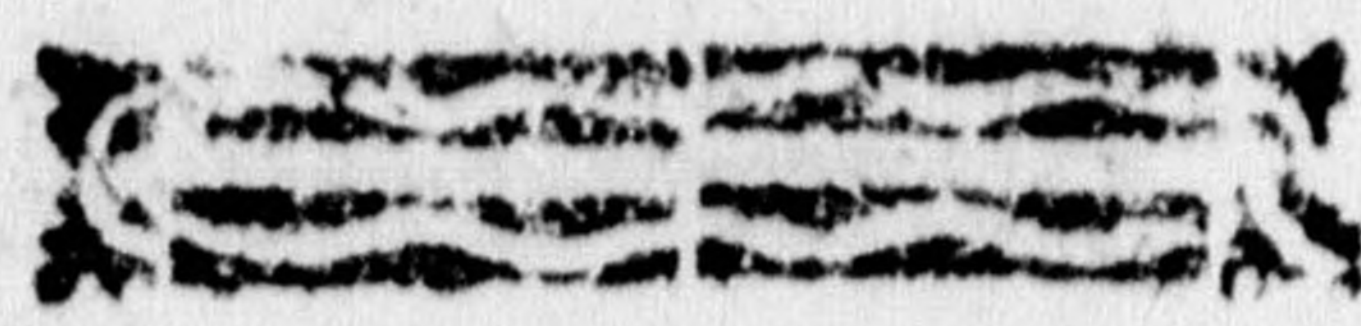
hogy: Vallyon a' Papoknak pénze és gazdagságai
 a' Nemzetet-é vagy a' Papokat illeti igazabb jus-
 sal? Ezen kérdésre még máig sem feleltek meg-
 határozó-képpen, ámbár sokan légyenek a' kik azt
 állítják, hogy inkább a' Nemzetet illeti. — Az Au-
 reliánumi Hertzeg mikor Anglia-felé utazott, Bou-
 lognéban meg-akadályoztatott az útjában; de midőn
 a' Nemzeti gyűléstől adatott Palsussa eredetinek itél-
 tetvén szabadosan bocsátatott. E'szerint nem min-
 den hir nélkül szökött-el Frantzia-országból, és a'
 Cancelláriusza azt erősíti, hogy nem sokára visszazá-
 tér: mindazáltal miért ment légyen Angliába, és
 ki küldötte vagy hívta légyen erről semmi bizonyost
 határozni a' Párisiak sem tudnak, hanem várják
 hogy a' következés meg-mutassa. A' kenyérnek szü-
 ki Párisban most-is igen nagy: nem régiben-is egy
 Kenyér-sütőt a' lámpás-fára fel-akasztának azért,
 hogy némellyek azt erősítették, hogy a' pintzében
 el rejtette volna a' Kenyeret, és nem akarná az é-
 hezett vásárolni kívánóknak elő adni: az után a
 fejét el-vágták, és azt haza vitték viselős felesé-
 gének; és azt arra kényszerítették halálnak fenyege-
 tése alatt, hogy a' férjének fejét tsokolná-meg;
 melytől a' Sütőné ugy meg-irtózott, hogy tsak le-
 roskadt és leg-ottan meg hólt. Más Levelekben ugy
 iratik, hogy az Afzszony az irtozásban el-ájulván
 nem hólt meg, hanem idétlent szült, minekutánna
 nagy kinok között sokáig fetrengett volna. Meg-
 esvén pedig e' szomorú történet, a' sütőnek pintzé-
 jét fel-hányták; és ártatlannak találtatott, minthogy
 semmi el-rejtett kenyeret nem kaptanak; azért hát

az ő fő gyilkosai közül is kettő ugyan azon lámpás karóra függesztetett, hogy másoknak világoskodjanak példájokkal. A' szegény Sütőnének pedig a' Király 5000 Piástert adatott, a' kenyér-sütésnek további folytatására. Ezen Levél az Orleani Hercegnek Angliába meneteléről olly vélekedéssel van, hogy a' Frantzia Nemzet, és Anglia között lejendő szövetségnek ki-munkálódására ment volna, a' Nemzeti-gyűlésnek meg-edgyezéséből. A' Nájvidi Ujság-levél erről azt erősíti, hogy ő lévén fő indító oka a' Királyi-ház' Párisba hozatásának; minekutánna ki tudódott volna, tehát jónak tartotta elébb állani Frantzia-országból. Ugyan itt azt olvashatni, hogy midőn a' halas Afzszonyok a' Versáliei Kastélyra rohantanak, a' Királynének a' lig vólt annyi ideje, hogy a' Palástját vagy szalupját nyaka körül keritse, és a' másik szobába szaladhaíson a' dühös Afzszonyok elöl, — — —

— — — még is a' Királyné olly állhatatos bátor és biztató ortzával jelent-meg az öfve tódúlt nép között, hogy az ő Felséges jelen léte és látása azokat nem tsak meg-szelidítette, hanem mindnyájoknak szeretetét is meg-nyerte.

A' Frantzia Királyi *Cassa* egészen üress; sőt nem tsak, hanem már a' Királyi ezüst készületekből is mind pénzt vertenek, melyből 2 milliom 500-ezer Livra lett, és már most a' Királyi Udvar portzellánról eszik. Tsak Penliot 40 milliom Livrát, kellek a' Státusnak minden esztendőben fizetni. Már

most midőn a' Nemzet azon mefterkedik, hogy a' szükségből magát ki-segittse, a' 10-dik Okt. Párisban tartott Nemzeti-gyűlésben az *Antuni* Püspök maga javasla, hogy a' Papság' jószágához nyúljanak és azt adják-el; mert a' Papi jószágokból esztendéig 150 milliom a' jövedelem; a' Papok sem ellenkeznek semmit a' Nemzet' segittségében, sőt mindent önként tselekesznek, és a' Papok léfsznek bizonyoson most Frantzia-országban azok, kik a' Nemzet' lábából a' töviset önként ki-fogjuk húzni; azonban itt a' jövő Fársáng bizonyoson szomorú léfszen.

A. Belgium. Hága 21. Okt. „Az innen jött, és már minden Ujság Levelekben el-terjedett tudósításokból értjük, hogy *Oirscotba* Okt. 15-dikén 3 Brabantziaiak érkeztenek vala, kik 6000 fegyveres népnek szállást kérvén, ennek meg-engedésével a' 6000 *Brabántziai* fegyveresek azonnal meg-érkezének. Ezen fegyveresekkel véghetetlen szekerek, eleség, ágyuk, por és fegyverek valának, ezeket, két rendbe megint más Sergek követék; és ezen sereg napról napra mondatik számofon szaparodni. Némely Ujság Levelek-szerint már ezen ugy nevezett *Pátriotai*, zenebonás, hazájából fegyveresen a' szomszéd Tartományba táborazó népnek száma a' 20-ezeret meg-haladta, és szüntelen nevekedik. — A' *Vestfáliai* Kerületnek *Con Directora* a' Pruszszus Király-is Generál *Slieffenek* parantsolatot adott a' *Lütikbe* való útozására bizonyos számú néppel; de ezen Vezérnek keményen meg-parantsoltatott, hogy senkihez erőszakkal ne nyúljanak, hanem ha ők-is erő.

erőszakot szenvednének, sőt csak szóval se sértse-
nek-meg valakit. Ezen fegyveres népnek nem tül-
ja az, hogy a' határos Belgiumbéliekről csak tud-
janak-is valamit, annál inkább, hogy magokat e-
zek' zenebonájokba elegyítsék, vagy a' *Lütikbe*
költezőket akadájoztassák, vagy segítsék. — A'
Lengyelek újra kezdettenek érzékenyülni. Most éne-
kelhetjük méltán Szt. *Dáviddal*: „*Adj békecségek*
Uram! a' mi időnkben e' földön! A' jövő 1790-dik
esztendő-is roszszal viselő, többet hallunk minden
órán.

Utolsó jegyzés: „*Lejdából* Okt. 28-dikán azt
írják: Tegnap előtt vettünk Levelet *Hágából* és *Rot-*
terdámból, hogy a' Brabántziai széleken mint egy
700 gyalog és 200 lovas Tsászári fegyveresek az
erdőben magokat el-rejtvén, egy *Brabántziából* ki-
vándorló nagy sereggel fegyverre keltenek, és mint
hogy a' Pátrioták a' hadi-tudományokban gyakor-
lattanak valának, tehát a' katonáktól meg-verette-
tének és el-szélesztetének. A' mondatik, hogy ezek
közzül sok le-aprított, és a' holt testekkel sok
szekerek érkeztenek-meg a' Hollándiai Közöséges
Társaság' földjére. *Brédából* az iratik, hogy mi-
nekutánna a' Tsászári fegyveresektől a' Belgiumi
fegyvert fogott *Pátrioták* *Hasselből* el-kergettettek,
a' szabad Uradalmokba: *Gimekenbe*, *Princenhagé-*
ba, *Tzundert*, és *Rosendaátba* költeztenek. Az u-
tolsó helyen 6000 vagynak; kikkel vagyon *Abbás*
Tongerlov, és sok más fő Papok Nemzeti világi
Köntösben.

Tudósítás. Kasza 29-dik Okt.

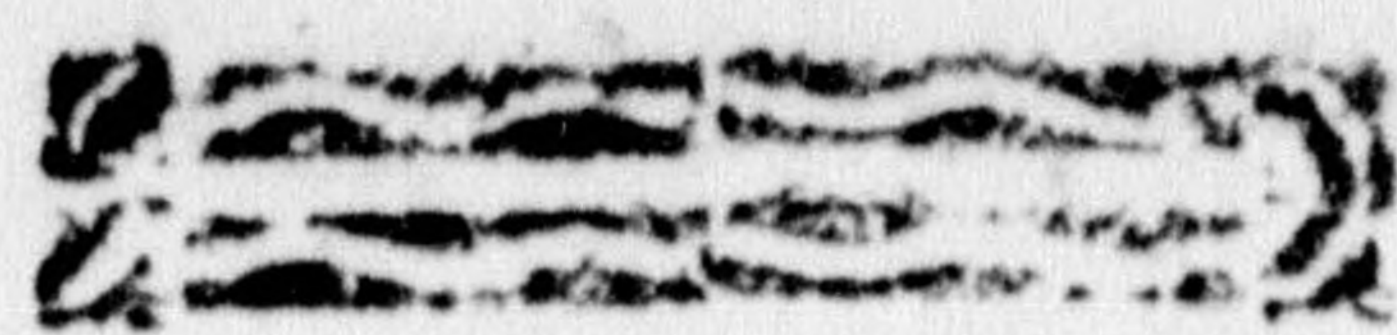
Jelentettek az Erd. Olvasók előtt *Korabinszky* Urnak mind ki-botsátott, mind kéz alatt lévő *Lexiconjai*; mellyeknek Iditséretit a' Könyvnek halzna's szükséges vólta feljül haladja. Az 1786-dik esztendőbéli Magyar-országot 's abban lévő Városokat, Falukat, az azokról való meg-jegyzéseket, földes Urakat, folyó-vizeket magában foglaltt *Lexiconja* már munkában vagon hogy Anyai Nyelvünkön ki-botsátódjon, ha az ahoz kívántató nagy költséghhez képest ezen igyekezetnek elegendő fel-segállói léznek. Hogy pedig ezen *Lexicon* egyszersmind minél tökéletesebben jöjjön-ki, jelentetik azon Uraságoknak, kiknél a' F. H. K. Tanáts' Rendelésére ki-dolgozott Vármegyék írva tatáltatnak, ne-terheltesenek azokat Norm. Profelsor *Wály Andrásnak* illendő vissza-szolgáltatás mellett meg-küldeni. Igy ha mások-is, mint méltóságos *Szirmay Antal* Ur az Eperjesi Királyi Itéllő-tábla' Préselése Zemplin Vármegyével, mellyet maga dolgozott vala-ki, kedveskedik, és T. *Fejérvári Antal* Ur, ugyan azon Tábla' Alselsora Sáros Vármegyével a' Könyvet tökéletesegeire segélik; kétség kívül lehet reményleni, hogy ezen Könyv sok fogyatkozásitól megtisztúltt lesz.

Nagyot nyernek azzal az Olvasók, a' Nemes Familiák, a' Tanítók és Tanulók, sőt minden a' ki Hazáját közelebbről esmerni akarja. Ezen-feljül kérettetnek mindenek, kik előtt ez a' Hazánkat elő-adó *Lexicon* kedves, ha Familiájokat, Jofzágokat, vagy egyéb nevezetesegeket akarnak bé-ik-

tattatni ne sajnálják azt mind közönségesíteni, mind a' nevezett Íróhoz meg-küldeni, minden a' mi tsak méltónak találtatik, hiven bé-fog nyomtattatni.

Kérettetnek kiváltképpen minden Litterátor Urak, kik Hazánkban akár melly Nyelven a' Tudományokat munkájokkal öregbitik: nem külömben azok, kik Anya-nyelvünk' elő-vitele mellett fáradoznak, sőt tulajdon költségekkel pótolják azt; ne terheltessenek Hazájokat, születések' idejét, Charactereket, ki-botsátott Könyvek' tzimjeit, 's egyéb nevezetefségeket, hogy a' következőség előtt ezen Lexiconban-is halhatatlanok maradjanak, mint a' több Tudósítók francózza meg-írni.

Azok' kedvéért, kik ezt a' Lexicont nem ismerik, 's felölle ez ideig nem értekeztek, vagy arra módjok sem adódott, noha az ujjabb Erdély országról 'sat, nyomtatandó Lexicon Tudósításában lehetőképpen jelentetett az illy Könyv' foglalatja, így világosittatik. Fel-lehet p. o. ezen Lexiconban találni a' betük' rendi-szerint akármelly Vároft és Falut, hol fekszik? Mellyik Vármegyében? Mitsoda Természet' javával birt? Ki birja? Mellyek azon Familiának nevezetefségei? Mitsodás és hány Valású emberek lakják? Azok mely élet' nemével élnek? Mennyi mészszeségre fekszik egy vagy más nevezetes Helységtől? Mitsoda megjegyzésre való dolgok vagynak benne, vagy a' földes Uraság, vagy a' Lakosok, vagy a' Helység részéről? Mellyik folyó-viz folyja határát? Arról mit lehet megjegyezni? 's a' t. Mellyik Magyar vólna az, a' kit ezen Könyv nem interefsálna! E' mellett egy

föld' kép (mappa geographica-is) lesz e' Könyvhez tartozó, minden Magyar-orzagi Városokkal, Falukkal, folyó-vizekkel, Posta mért-földekkel ékesítve, mellyen az egész Magyar-orzágot képzelni lehet.

Ugyan ezen Lexicon újabb ki bocsátója Professor *Waly András*, adott ez idén - ki két Könyvet. kéket ilyen címek alatt:

I. *A' Norma és Levél-író* az az: *A' Nemzeti Oskolák' Mivolta, Tulajdonsága, Érdeme, Haszna, a' Nemzeti-Tanítók meg kívántató tehetségei, Normális-tanítás módja; a' különbb-féle Levelek ne-meire fel-fegéllő szabások példákkal világosítva, Utalító Levelek vagy Assignátiók, Quietátiák, Re-cepisék, Tört-Levelek, Testamentumok' irására vezető rövid út mutatás.* Kassa 30 kr.

II. *Keresztyén' érzékenységei.* Az Udvari Tanátsot *Wisland Ur* munkái közzül. Kassa 20 kr.

A' méhélsz Könyv és Eleonore nem fognak ki-nyomtatni; ez bizonyos okokra való nézve, a-ma tzieljában pedig meg előztetett a' Fordító.

Kérettetnek a' *Lexicon* elő mozdítása végett:

Bétsben: Nemes *Szatsvay Sándor Ur*.

Budán: Nemes *Kovátsévits Márton Ur* a' Felsőges Helytartó Királyi Tanátsnál Indicans.

Debretzenben: *Imre János Ur*.

Eperjelen: T. *Fejérvári Antal Ur*, az Eperjeli Táblánál Alsősor.

Győrött: *Müller Ferentz Ur*,

Kállóban: N. *Oláh Mihály Ur* Registrátor.

Komáromban: T. T. *Pétzeli Josef Ur* Prédikátor.

Maros Vásárhellyen: Mltgos. Consil. *Aranka Ur*.

Miskóltzon: T. T. *Komjathi Abraham Ur*, Professor.

Nagyváradon: T. T. *Verner Jakab Ur*, a' Nemzeti Oskolák' Királyi Inspector.

Rima-Szombaton: T. T. *Szöke Ferentz Ur*, Prédik.

Sáros-Patakon: T. T. *Szombati János Ur*, Profess.

Szebenben: T. T. *Benkő József Ur*, Préd.

Szikszón: T. T. *Szathmáry Josef Ur*, Préd.

Veszprémben: T. T. *Horváth Samuel Ur* Préd.